

HAWAII · PUKA-LA · HOLOMUA

“Ua Mau ke ‘Ea o ka Aina’ i ka Pono.”

BUKE I.

HONOLULU, MARAKI 7, 1894.

HELU 24.

KA NUPEPA PUKA-LA

HAWAII · HOLOMUA

Hoopuka mau ia mai ka Poakahi a ka Poalima, o kela me keia Mahina e ka Hui Hoolaha Nupepa Hawaii Holomua.

Uku Pepa, he Kanalima keneta o ka Mahina. No ke kope hookahi he 5 keneta.

E loa no ka pepa mai keena aku a ma ka lima o na Luna.

Aole he pepa e hoounaia mai ke Keena aku no na kuaina, aia wale no a uku mua mai.

E hoouna mai i na Mea Hou, na Kamumanao, Olelo Hoolaha na Kanikau a me na Mele Inoa ia

THOMAS P. SPENCER,

ka Lunahooponopono o ka Pepa.

Aole loa e pai ia kekahi Olelo Hoolaha, Kanikau a Mele Inoa paha ke ole e hookaa mua ia ka uku. Aole no hoi e hoouna ia kekahi nupepa ma ka owili pakahi, aia wale no a hookaa e ia ka uku mamua.

O na Kauoha Nupepa a me na Hookaa Dala ana, e loa aku no na Bila Hookaa mai ke Keena pololei aku a i na Luna, a i ole e hoouna pololei ia aku paha i na poe lawe pepa, ma ka hoouna mua ana mai i ke ola o ka Nupepa ia

ABRAHAM FERNANDEZ,
ka Luna Nui o ka Pepa.

Olelo Kahea!

Owai o ka mea nona ka inoa malalo iho nei, ke kahea nei au i ka poe a pau e makemake ana e hookomo mai i ka lakou mau wahi hunahuna iloko o

ka “Hui Hookuonoono Lahui Hawaii,”

Ua makaukau au e lawe mai i ka huina mai ka HOOKAHI DALA aku A PII AKU ILUNA, no ka pou a me ka pomsikai o na kanaka Hawaii wale no. E loa no au ma ke Keena o ka nupepa

HAWAII HOLOMUA

Alauni Moi, mai ka hora 9 A. M. a hiki i ka hora 4 P. M.

E oluolu e hoomanao mai i ka uku o ka Buke Hoomanao Hoahu, he 25 KENETA no ka BUKE hookahi.

ABRAHAM FERNANDEZ, Kahu

No ka Hui Hookuonoono Lahui Hawaii. jan 13-tf

HE MOOLELO

— NO KE —

Alahele Pohihihi

— I KA —

WELAU HEMA

A O KA MEA HUNA

— ILOKO O —

Ka Owili Pepa Kamahao.

MOKUNA XXVII.

KA HOPU IA ANA O ALAMA MA

No'u iho i kela manawa, ua hoopihia ia au me na noonoo ehaeha a pau o ka pino, aia iloko o ko'u hoomanao ana na mana ano nui no Alama, ina paha e hoea koke mai ana ka hopena o ko maua hookaawale ia e like me na olelo a Laila i hai mai ai.

Ua maopopo ae la ko'u hoopai, a pehea ko Alama, wahi a'u ia Laila.

No Alama; e loa ana ne iaia ka hoopai kaumaha e like me kou, aka, ke manso nei nse au ua oi aku kona makemake e hookau koke ia aku ka hoopai o ka make iaia mamua o kekahi mea e ae.

Ma keia wahi i ike iho ai au i ka ehaeha loa o kuu puuwai oi ke aloha iloko o'u e hana maole ana no Alama iloko o ku weliweli a me ka makau, a o ko maua hui hope loa ana ma keia ao ma keia aina matibini, ua kokoke loa mai, ua pau ka manaolana no maua—o ka make wale no ka mea i koe.

O ko'u hopena—u me ko Alama hopena, ua oi aku ka weliweli mamua o na mea a pau—e laa ku hoopahao ia iloko o na ana pouli me ka ike ole i ka malamalama, ka make a ka pololi, a me na hopena ehaeha o keia ahaaina eleele e mohai ia ai ko maua mau ola maluna o na kuahu ekaeka.

O na olelo e like me ia a Laila i hai mai ai, heaha ka pane kupono e loa ma ko'u aoso? Aole loa!

He mau hoopai ku i ka weliweli kela i kapa hewa ia malalo o kekahi mau inoa kupono ole, oia hoi, he hooluolu, he lei hanohano no ka poe ilihune, he makana kiekeie loa, a peia aku, o ka mana hupo o keia lahui-kanaka i manso ai e hookau mai no maua.

Ma ke kakahiaka o kekahi la ae, ike iho la au me kuu Alama aloha, a ua hoike mai kona ane ua lohe mua oia i na mea a pau e pili ana i kela nubou weliweli no maua, alaila, pouli mai la kona mau lima me ka apo ana mai ma kuu a-i, a ku iho la maua me ka naka ana o na pauku kino.

Me na helehelena kaumaha oia i halawai mai ai me a'u, no ka mea, ua maopopo ko maua hopena, a o ka manawa keia e haawi ai i na aloha hope loa, na pouli ana i kahi a me kahi, a o ko'u manawa ia i pouli mai ai ia Alama ma kuu poli a hoomaka iho la e uwe me ka mau ehaeha loa.

Aole i [Ai-a-ka]-pau.

Moololo Hoonaeue

Puuwai no

SINIDERILA;

A I OLE IA, KA

Opio Kamaa Aniani.

Ka Moololo Kaili Puuwai o Helene maloko o ke Anaina Huluhula.

Ka Manu Nunu hooko kauoha mai ka He-Kupapau mai o kona makuahine.

Oiai ke kaikamahine opio e hooko ana i kana hana no ka makaukau e hele aku i ke anaina huluhula a ke keikialii i keia ahiahi, aia kona mau hoaloha o na manu a pau o ka lewa ke poaipuni la ma kona mau aoso, a haawi i na kokua ma ka ohi ana i kela mau hua anoano liliu me ke kiko hala ole a ko lakou mau nuku, a mamua o ka napoo ana o ka la, aia na hua liliu a pau iloko o kela mau kopala nui elua a ke kaikamahine e makaukau nei no ka hoihoi aku imua o kona makuahine kolea.

Ua hiki aku la oia imua o kona makuahine me ka helehelena hauoli, me ka manaioio o ke kanalua ole, e hooahuoli ia ana kona makuahine ma kona hooko pololei i na kauoha a pau o ka hana, a e hooko piha mai ana oia i kana olelo hoo-

paa mua no ko lakou hele like i ka huluhula i keia ahiahi Poaono.

Ua hoopuiwa ia ka makuahine no keia ku ana aku o Sinidarela me na kopala hua i ohiia, me kona moeuhane mua ole, e hiki ana i ke kaikamahine opio a me ka mana o na uhane lapu o ka po ke ohi i kela mau miliona o na hua liliu i kiola ia iluna o ka honua, no ka manawa i koho ia he mau makahiki lehulehu e ohi pakahi ai. Aka, eia oia ke ku aku nei malalo o ka hooko kauoha, a malalo hoi o ka olelo hoopaa mua e hele like ana lakou i ka huluhula, oia ka ua wahine la i huli ae ai i kana mau kaikamahine a kamailio mai la ia Sinidarela me na huaolelo e hilinau hou ole ia ai oia ma keia mua aku no ke kumuhana hooai aina pala ka maia a na Pe-Gana—

“No, no, no! Sinidarela!! Aole oe e hiki ke hele i ka huluhula i keia ahiahi malalo o na kumu lehulehu, no ka mea, aole ou lole, aole kamaa, a aole no oe i a'o ia i ka huluhula a me ka hui launa ana iloko o na anaina nui me ka hanohano. Ke ae nei oe e uhao ia kakou a pau iloko o na hooehenehe ia mai, a me na hooihihila pu ia mai hoi ma kou ano hupo a me ka lako ole i na pono kino o ia mau anaina hanohano pili aupuni.

HOOLAHA HOOKO MORAKI

MAMULI O KEKAHI MANA KUAI I hoike ia maloko o kekahi Palapala Moraki i hana ia ma'wena o KAUAHANE NAKUINA, o ka noma mua, a me WM. C. ACHI, o ka noma elua, ma ka la 5 o Novemaba, 1891, a i hoolilo ia ia Lun Chong, a kakau kope ia ma ka Buke 131, aoso 373, e mamuli o ka uhai ia ana o na kumu aeheke o kela moraki, oia hoi ka uku ole ia o ke kumpua a me ka uku pane; nolaila, ke hoolaha ia aku nei e ka mea nona ka aoso elua o na moraki nei, e hooko ana oia ia mana kuai. A ke hoolaha hoi ia aku nei, aia mahope aku o na pale ekolu mai keia la aku, alaila, e hoolaha ia aku na aina i hoike ia ma ia moraki no ke kudala ana, ma ke keena kudala o J. F. Morgan, ma Honolulu, ma ka la 14 o Maraki, 1894, hora 12 oia la oia ka Poakolu.

Hana ia i keia la 13 o Feberuari, 1894.

LAU CHONG,

Hope o ka Mea Moraki Mai.

Penei na Aina i Moraki ia: He 4 Eka ma Hamoa, Hana, Maui, a i hoolilo ia i ka mea moraki aku, e Kalawa ma ka Palapala Kuai i hana ia ma ka la 29 o Aoguste, 1883, a kopeia ma ka Buke 83, aoso 102 me 103.

31st-mar3.

HOOLAHA.

I ko'u wa e kaawale aku ai mai keia Aupuni, o ko'u kaikuaana LEE POI o ka Hoi o “SUN YEE HOF LUNG KEE,” o Waianae, Oahu, ua hookohu aku au iaia me ka mana nui no ka hooko ana i na hana a pau ma ko'u kuleana.

KWAI YUEN,
o Waianae, Oahu.

mar5-1md.

I KO MAKOU POE HELUHELU

Mamuli o ka loa pinepine mai o na olelo hoohewa mai ko makou mau poe lawe nupepa mai, e pili ana i ka lawe pololei ole o kekahi poe luna i na nupepa, ke kau leo aku nei makou i ko lakou lokomai-kai e hoike koke mai ia lono ia makou, a e hooponopono koke ia no ia hemahema.

O ka uku nupepa, e hookaa koke ia mai ia, oiai, he 50 keneta wale no ka uku mahina, a he auhau oluolu loa ia no kekahi mea e uku ai i keia manawa.

O ka poe e hookaa ole mai ana i ka uku pepa i keia pule, e paa ana makou i ka lakou pepa.

Na Pula o ka Nupepa Puka La.

No ka hookaa mua ana oia keia matalo iho:
Kope hookahi... 5 Keneta
Hookahi Mahina... 50 "
Hookaa i ka pau ana o ka mahina... 75 "

Nupepa Puka Pule.

No ka hookaa mua ana oia keia matalo iho:
Kope hookahi... 10 Keneta
Ekelu Mahina... 50 "
Eono Mahina... \$1.00
Hookahi Makahiki... 2.00
No ka uku ana mahope o ka mahina oia keia:
Ekelu Mahina... 75 Keneta
Eono Mahina... \$1.25
Hookahi Makahiki... 2.50.

ABRAHAM FERNANDEZ,
Luna Nui.

Ka Nupepa

HAWAII HOLONUA

ABRAHAM FERNANDEZ
Luna Nui.

THOS. P. SPENCER,
Lunahooponopono.

Honolulu, Maraki 7, 1894.

Haiiolelo Kalai Aupuni

— A KA —

Hon. J. B. Makariale

Lunahoomalu o ke Komite Aina E, maluna o ka

Ninau Lahui o Hawaii

— ILOKO O KA —

Ahaolelo Lahui o Amerika ma Wasinetona.

Mamuli o ka loa ana mai ia makou o ke kope kukulu manao o ka haiiolelo pookela loa a ka loa kalaiaina o ka Mokuaina o Kenetuke, Hon. James B. Makariale, Lunahoomalu o ke Komite Aina E o ka Hale Ahaolelo Lahui o na poe i koho ia o Amerika, ua kamailio aku oia no na hora 3 i ke kakahiaka Poalima, Februari 2, a haawi ia ke koho balota i loa ai he lanakila hiwahiwa o na huahelu kiekie kuka-paila hana-ka-haawe o 102 balota oie kakoo i ke aupuni kumu o Hawaii malalo o ka nohoalii, kua ia 75 balota o na hoa hoopilimeaa i ke kumu kumuhana hanchano ole o ka onou poo a na Misionari aihue

aina, i hoao e powa i ka noho maluhia ana o keia lahuikana, a kailiku hoi i ko lakou noho lanakila ana malalo o ka lima ikaika o ka powa, me ka hoohana kuhihewa ia o ka mana kua o kekahi aupuni hoaloha i kumu e loa ai ia lakou kela lanakila me ka hookaahe koko ole.

Ua lawe ia mai iloko o ka Hale ka olelo hooholo i waiho mua ia aku ma ka lima o ke Komite Aina E no ka ninau o Hawaii, a o Hon. James B. Makariale ka Lunahoomalu o ua Komite la, oia kana i pane aku ai imua o ka Hale ma kana haiiolelo pale lahui no ka pomaikai o Hawaii, me keia mau olelo:

"E Mr. Peresidena o ka Hale Ahaolelo Lahui: Ke noi aku nei au e hapai ia ka noonoo ana i ka hana i hookaa-wale ia no keia la, a e heluhelu ia ka olelo hooholo i waiho mua ia mai e a'u e pili ana i ka ninau o Hawaii, no ka manao o keia Hale e haawi ai i ka lakou olelo hooholo maluna o ka waiwai io e ka ninau.

Peresidena o ka Hale:—Ke noi ia aku nei oe e Mr. Kakauolelo o ka Hale, e heluhelu hou aku i ka olelo hooholo i waiho ia mai e Senetoa Makariale o ka Mokuaina o Kenetuke.

I keia uanawa i ku mai ai ke Kakauolelo o ka Ahaolelo, a heluhelu i ka olelo hooholo i waiho mua ia aku na ka Hale e haawi mai i na kakoo ana ma ke koho balota, a eia iho ua olelo hooholo la a ke pukonakona Hon. Makariale i waiho mua aku ai:

"Hooholoia, Ekahi: Ma ka manao o keia Hale, o ka hoohana ana o ke Kuhina Noho Amerika i ka mana kua moana o ke Aupuni Amerika, ma ka hookahuli ana i ke aupuni kumu o ko Hawaii Paeaina iloko o Ianuari, 1893, a me ke kukulu ana hoi i ke Aupuni Kuikawa, aole ma ke ano he Repubalika, a me ke kua pu hoi i ka aoao hapa nui o ka lehulehu, he kua loa ia hana i ke kahua i kukulu ia ai ka Repubalika nei a me kona Kumukanawai, a ke hoahewa ia nei.

"Elua. Ke apono nei makou i na kumuhana a pau i hoopuka ia mai e ka Peresidena o Amerika Huipua, o na hoohuikau ana iloko o na kalai aupuni o na lahui kuokoa, he kua loa ia i ke ano o na ahahui Amerika e ku nei, a nolaila, o ka hoohui ana mai o ka Paeaina o Hawaii me ka Repubalika nei ma ka manao o keia Hale, aele ia mea i makemake ia i keia manawa e kela lahui, a he mea pono e waiho malie ia aku lakou me ka hookikina ole ia ma ke ano kalsi aupuni a lakou e makemake ai."

Mai Hoolohe i ka Apuhi.

O kela Nupepa Kaleponi "Examiner" ma ka Osianika mai nei, e olelo ana ua ahewa ia ka Moiwahine, a o Sivini ka aihue, powa, kipi, ua apono ia. Nolaila, ke kukala nei makou i na makaainana aloha aina a pau mai Hawaii a Niihau, mai puni oukou i na kamailio a na kaula wahahee o ka anaana. O ka mea oiaio loa, ua apono ia ka Moiwahine a me kona lahui, a ua pololei ka Peresidena Kallivilana oia ka mea i hooholo ia e ka Aha Senate. Nolaila, e kupaa oukou a pau no ka pono, a mai puni i na halawai e kukulu ia mai nei a me ka lakou kumuhana o ka hoopunipuni. Oia ka nuhou hauoli, a ke hookokoke mai nei kela olelo kahiko o ke kaulana—"O ka mea hookiekie, e hoohaahaa ia no oia ilalo o ka honua," pela na mikanele hoopunipuni o Honolulu nei i keia mau la.

ALOHA AINA.

Ka Haiiolelo a Senetoa White.

Balaunu a me ka "Hae Amerika."

O ka haiiolelo a Senetoa White iloko o ka Aha Senate maluna o ka ninau o Hawaii, no ka hooko kauoha a Komisina Balaunu i huki ai i ka hae Amerika ilalo mai ka hale aupuni aku o Hawaii, oiai ka hooponopono lahui imua o na Hale Ahaolelo o ka Repubalika Nui, ua kamailio aku oia no na hora ekolu e kokua ana ia kumuhana a Komisina Balaunu i hana ai a hooko ai hoi, a penei kekahi o kana mau mamala olelo i hoopuka ai imua o ka Hale:

"Ua hookahaha loa ia ko'u manao i ka lohe i kekahi loa o ka Aha Senate e olelo ana, he hana hewa kiekie o ke kuaaina ka huki hou ana ilalo o ka honua i ka hae Amerika, ma kekahi wahi i hookau kuleana ole ia a me ke apono ole ia no ia huki ana e ka mana lahui o ka lehulehu o Amerika. He hana hewa loa a me ka oiaio ole ka na enemi i hana ai a e hooko ia maluna o kekahi aupuni hoaloha e like me Hawaii, no ka mea, aole i kahakaha ia ko kakou hae e loa ka hanohano o kona kuokoa, e welo ia maluna o na aina manao o ka poepoe honua a me na lahui malihini? Aole! Aole loa!! Ua manao ia kona hopena e welo haahao ai, maluna no ia o na kahua kua lanakila i loa ia Amerika no kona inoa hanohano e makee i kona kulana

aupuni o ke kanahamakua, a'u hoi e kanalua ole nei o ko'u manao, aole oukou e ae ana i na hana poholalo e hoohana ia kela hae lahui ma kekahi hana aloha aina ole o ke kipi, a he kulana Amerika ole hoi ma kona mau ano a pau, ke ole oukou e hapai i ko oukou mau lima iluna a ki aku i ka enemi e huki ana ia hae ilalo ina i kono ia mai kakou e haawi aku i na kokua ma ka inoa hanohano o ka Repubalika, no na poe e hoomaa nei i na hana poholalo o ka powa a me ka pakaha aina.

"Ua huki ia ka hae Amerika iluna e na puuwai aloha aina Amerika, i hoailona no ke kaulike, a e huki ia ilalo, ina aole he kaulike e loa iloko o ia inoa. Nolaila, he kuleana ole ka huki ana i ka hae Amerika no kekahi ninau nui o ka la e kua ia ai ka aina iloko o na anaina haunaele a me ke kipi kuloko, ina he kumuhana ia e kua ana i ka mana hapanui o ku lehulehu."

NA OLELO HOOLAHA.

UA HOOKAAWALE IA KEIA KOWA NO KA

M. S. LEVY,

OLELO HOOLAHA HOU

e puka aku ana no kona Halekuai ma Alanui Hotele, Robikana Hale, ma kekahi aoao mai o ke Kaa Poniniu.

CHR. GERTZ,

Mea kuai i na ano Kamaa a pau o na Kane. Wahine a me na Keiki.

Emi. ke Kumukuai o na Kamaa Helu 103 Alanui Papu.

Henry May & Co

Mea Kuai Ti,

Hoomoa Kope,

Mea Ai, &c.

HELU 98 ALANUI PAPU, HONOLULU, Mea Ai Hou Maikai

o na ano a pau e loa mau mai ana ma na Mokuahi mai Kaleponi mai.

Papa Helu Mahina.

MARAKI. 1894.

Su	M	T	W	T	F	S	Mahina hou
				1	2	3	Mar 7
4	5	6	7	8	9	10	Hapaha mua " 14
11	12	13	14	15	16	17	Mahina piha " 21
18	19	20	21	22	23	24	Hapaha hope " 29
25	26	27	28	29	30	31	

Nuhou Kuloko.

E lawe nui i ka HOLOMUA.
 Huhu loa o Kuapakaa.
 He ua hooha ihu keia kakahiaka.
 Pupuhi puahiobio ka makani a Laamaomao.
 He halawai ko ka Papa Ola po popo ma keia auna la.
 E hoomaha ana na Kula Anpuni i ka la 6 o Aperila, a e hoomaka hon ana ma ka la 23.
 He ai poi me na kuele ilio ka kekahi hale haole i ke ahiabi one hinei.
 E nobo ana ka Ahahookolokolo Apana, e hoolohe i ka hihia o ke Panielo hou pahi i ka la 13 aenei.
 Mai punihei oukou e na Hawaii Aloha Aina i na hoopuni-puni a lakou nei iho.
 He mau lono nupepa wale no ka loa mai nei, na lakou nei ae no i nokenoke aku aku nei i ke kakau i o.
 Ke ake au nei na poe P.G. nei e honoi hou ia mai kela kino iwi ola S. vini no ke kaau ana ma Kawahalo.
 Ua bapet zoia mai nei kela kei ki momona nepunepu a pauhaka ki a Peresidena Calivalana, ma ka la 20 o Feburari.
 Ua hookuu pau ia mai na kana ka o ka mokukaua Beritania Ka mepiona ika nei i kela me keia la. Hoohana no ka hoi.
 Ua lohe ia mai e hopu honia na kela poe Aihue Dala o Kamoi lili, a he kanaka aihue kiaha ke kahi hoike o ua poe aihue nei.
 Ua hoonanea ae kekahi mau keiki o ka hauoki o Kaleponi a me kooni poe, i ke ahiabi nei me na lesa hua kui a hooa i ke kulu aumoe.
 Ua noi mai o C. C. Moreno i kona mau makamaka maanei, e ao aku lakou i na kanaka ilihune naau kapekepeke, e hoomanawa nui, e ala hou ana ke aupuni moi.
 Ua haule i ka mokuahi Malulani kona manawa holo i ma mau a hala he mau hora mahope o koru kakali ana i na leta a me na nupepa mai na aina e mai.
 Ua maka'u ka na poe P.G., ia Mr. Barnes o Colombia Beritania, ke hoike nui mai nei he alakai ka oia no na poe Canadiana e nobo nei maanei, a i kona hot ana aku nei, akahi no lakou a maha.
 He kodua pooleta ko keia la ma kahi o Lunakudala Aloha Aina, Levey. no ka hele ole o na Pake e kuai i kahi o ka Oopuhue hoohu; aua, oia ke kumu i kaa ai na Mr. Levey e kuai.

He \$765 na Dala iloko o ka Hookuonoona Lahui a hiki i keia la. E wiki mai e ka poe aloha aina, mai hoolohilohi, i haulepahu na hooloilo.
 Ke ku kaliki nei hoi ke Kuo koa a me kona poe o ka Boehole, e olelo ana "ua make kaou ke au puui Moi.—eia ka mea nani loa, ke hoike mai nei na nupepa kua o na aina e, o houla hou ia ana ke Aupuni Moi. Heaha la ka like o ka lakou nei alapahi me ka ko Amerika kakoo i ke Aupuni Ahi?
 Ioko o na oha pakalaki o na diablo a pau o ka po, ua haki ia iho la ka lima o kela keiki puipui o ka haleano B. setona, mamuli o kona owala ia ana mailuna aku o ke kaa i ka Poaono i hala. He mau pule i hala, ua olepe ia ae oia mailuna aku o kaupoku o ka lo a hai ma ka lima, a o ka lua iho la keia o ka poio ana ma ia lima hookahi.
 He Leta ka C. C. Moreno i kona makamaka maanei, e hoike ana ia leta i ka manaolana piha iloko o na Hawaii no ko lakou Aina Makuahine,—a ua manaopaa oia ma ka nui o na Hoa o ke Senate i kakoo i ke kumuhana a ka Peresidena, e koho ia ana me he waikahe la, me ke apuepue ole kela ninau o Hawaii.
 Ua ike iho makou i ka lela a Labmakaunana S. K. Pua, malo ko o kekahi nupepa o Wesetona, ua hoike aku oia me ka hookama i ole i na mea a pau, a oi loa 'ku kona hoike ana aku i ke komo o ke Kohina Amerika Wil's doko o na hana kipi, mamuli o ko Wil's hookakina i ka Moiwahine e pane mai i kona mau ninau ilo ko o hookahi hora, a i na P.G. he, ua haawi ia aku ka manawa o ekola pule no ka pane mai.
HE WANANA I HOOKCIA.
 [HE OLELO WANANA NA KAHEKILI.]
 I ka wa kahiko o kana mau keiki elua, o Kiwalao, me Kamehameha, a ma ka hoao ana e kukulu i na hoailona no laua, owai la o laua ka mea nona ka hoailona, aka, i ka manawa i hoailona ai, ua lilo aku la ia Kamehameha ka hoailona o ka manawa.
 Aka, he mau makahiki lohi mahope mai ka waiho ana o keia olelo *Wanana*, ua puka mai la no ka oiaio e like me kana i ike ai.
 Oia keia. Alia oe e kii mai i ko Aina, aia a uhi mai *Kapa elele, a kau ka puu i ka nuku*, alaila, kii mai i ko Aina.
 O keia mau olelo anei kan e ke Kuokoa e loa ia oe ma ka hope-na o kau kakaolelo ana?
 Pehea la e like ai ke Kailiku aihue me ka powa i ko makou Aina?
 He hoailona anei kau i huna ai no na makahiki lohi, a puka mai ai kona haina, HOOHUI AINA.
 E ke Kuokoa, Ke hai aku nei ka leo o ka pololei ia oe, o ka hoailona i loa ia oe, oia ka hoailona o Kiwalao i make ai i Mokuohai; a o ka Kamehameha hoi, "E na'i wale no oukou i kuu pono, aole e pau."

Waiu & Meli.
 Mai ka peni mai a Gabriela o ka Puai Imeperiela o Farani.
 Heneri III. o Enelani, oia ke kanaka mua loa nana i hoao mua ka ai ana ma ke o maluna o ka papaaina, a ua palapalaia keia mau huaolelo maluna o ka papa kuhikuhi progarama-ai o kona sloalii, penei:
 "Aole e hoopa i na mea ai maluna o ka papaaina me ka lima, aka, me ke o. Me kou lima akau e paa ai i ke o. e lawe mai i ka mea-ai iloko o kou waha, me ke kulou iki ana o ke kino imoa, o ka waha hoi e kupono maluna o ke pa mea ai."
 O kekahi wahine ma ka inoa o Mrs. Sarai Baramana e nobo nei ma ka Mokuaina o Masekuseti, Amerika, i keia la i piha ai kona mau makahiki i ka 102 o ke ola ana, a eia no oia ke ola nei me ke ola kino maikai, ka ui o kona mau halehahena, a me ka ikaika o kona mau lala, na ami a me na laka-ki. Ua manaolia e hala hou ana no iaia he 102 makahiki o kona ola ana ke ole oia e pule-umi a anaana koke ole ia mai e kekahi poe wahine okoa e ae.
 O ke ana-kaupona kaulike a kekahi aupuni e hooko ai i ka mana o ke kanawai maluna o kona lahuikanaka, e loa no keia mau olelo kaulana a na loa piha i ka noeau i hala e aku, penei:
 "O ka laau lapaau kupono nana e hoola ka ma'ihehe mawaena o kekahi lahuikanaka a me kona aupuni e hana ia ka pono—oia ke kaulike; ke hele kekahi o laua mawaho o keia kaha, he kanalua ole kona halawai me ka pakalaki o ke kanaka makapaa, a e ike koke aku no hoi oia i na helehahena o ke diablo e like me kona wa i hookoke ia mai ai e ke Akua mai ka Paredaiso mai o Edena, i kela au kahiko."
 O ka la hoomanao makahiki hou, oia ka la hauoli nui ia ma Parisa, a o Farani no a puni, a e hoomaka ana mai ka Peresidena a hiki i ke kanaka haahaa loa ka hoomanao ana aku i kona mau noa'loha me na makana, a ua olelo pinepine ia ae, aole e emi malalo o 100,000,000 hapaha Farani e lile no na hooiwahiwa o ka makahiki hou.
 O ka pohaku kahi o ke Kulana-kauhale Kumu o Amerika ma Wasinetona, ua hoomoe ia i Septemaba 17, 1793, a e hoomanao ia ana i kela makahiki ka piha ana o ke keneturia makahiki o ke ku ana o ke Aupuni Amerika, ma ke kulana hooponopono lahui maloko o ke Kulana-kauhale o Wasinetona, me na haiolelo hookahakaha a me ka hoomalamalama i ke kulana-kauhale holookoa me na kukui uwila.
S. DECKER & CO.
 Alanui Moi, Honolulu, ma ka Hale-ba-ba o Ashworth.
 He hiki ke hoomaema e na Lole, hooluu, hana hou a pela aku, me ka uku oluolu a me ka haahaa loa mamua o na hale e ae maloko o keia kulana-kauhale. E kipa mai a hoao ia'u no hookahi manawa:
 Nov. 11, '93. 8-11

Iwakani Shoten
 (KEAPANI)
 Alanui Hotele, ma kela asoo mai o ke Kaa Poniiniu, ua loa mai
HE MAU WAIWAI HOU
 Mai Iapana mai, maluna mai o ka Mokuahi Oceanica, oia na
Lole Iapana Hou
 — A ME NA —
Hainaka Silika
 o na ano a pau, a e kuai ia aku ana hoi
MA KE KUMUKUAI HAA-HAA LOA.
 febl7 3m
E. B. THOMAS
 (KAMAKI)
Mea Kuai Puna,
 ONE KALEPONI,
 POHAU UNIHEPA
 POHAU ALA-AOAO,
 PAIPU WAI POHAU, & C.
 Keena Hana: Kahi o na A'arui
 Moi me Kamika.
MAKEMAKE IA.
 Ua makenaka ia ma ka hoolimalu i HALE me ka pahalo e kekahi mea nobo hale maikai. E kuai leta ae ia HALE. Pahu leta Helu 411.
ELIAS KAULULAAU WRIGHT
 KAUKA HUKI NIHO.
 Kahi o na Alanui Moi me Betela, Rumi Maluna ae o ka Hale Hana Pu.
NA HORA MA KE KEENA
 Mai ka hora 9 a.m. a hiki i ka hora 12 m.; mai ka hora 1 p.m. a hiki i ka hora 4 p.m., koe na la Sabati.
HOO LAHA A KA LUNAHOO-FONOPONO WAIWAI.
 O ka mea nona ka inoa malalo iho, ua hookohuia oia i Lunahoo ponopon no ka waiwai baneka rupa o Wm. H. Aldrich o Honolulu, Oahu, e ka Hon. H. E. Cooper, Lunakonawai Elua o ka Aha Knapuni Apana Ekahi. Ma keia, ke hoolaha ia aku nei na poe a pau he mau koi ka lakou i keia waiwai, e waiho mai i ka lakou mau koi iloko o eono mahina mai keia la aku, a i ole, e hooie mau loa ia aku no ia. A o na poe a pau he mau sie ko lakou i ka waiwai e oleloia nei, ke kauoha ia aku na lakou e hookaa koke mai ia Henry Davis, ma ka hale oia na o Henry Davis & Co., Helu 505, Alanui Papu. **HENRY DAVIS,** Lunahooponopono no ka Waiwai Banekarua o W. H. Aldrich. Honolulu, Feb 20, 1894. feb 21-1m.

Hoikeike Nui!

— O NA —

Makana Nani

Aiwaiwa!

Ma ka Halekuai Nui o

T.H. Davies & Co.

Kihi o na alanui Kaahumanu

a me Moiwahine.

Aia ma keia Halekuai nui helo ekahi, na Makana Aiwaiwa like ole o na ano a pau, cia na

Kii, Pahu Hookani,
Kae Lulu, Kaa Huila Balala,
Buke Kii Makana Karisimaka u
na keiki, na Lako Buke,
a pela aku.

Na Kakini Silika, Lei Ai,
Hainaka Silika,

Hainaka Silika Kuwelu,
Paloie Silika, a pela aku

Na Pahu Kolo-ke, a me na mea
a pau e pii ana ia ano paani.
oct28

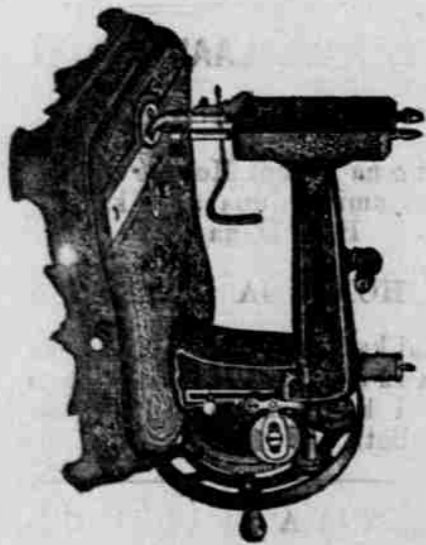
MALALO O KA HAE HAWAII

Hale Lula Hoinau Gula.

E na makamaka e, e nana mai
oukou i keia

Mikini Humuhumu

Wili Lima, he \$8.50 kona
kumukuai.

Na - Pila - Gika

Mai ka \$4.00 a pii aku.
Na Kaula a me na Lako a pau no
ke Gika a me ka Waiolina.
Na KUI no na ano Mikini Humu-
humu a pau loa; hui pu ia me na
Lako Kakau o kela me keia ano,
a i panai ia me na LAKO HIME
NI o na ano a pau.

ALANUI PAPU, HONOLULU.

OLELO HOOLAHA.

Owau o BETT MOKINA a me S. W. K.
KAMA, ko'u Kakanolelo hooponopono aina,
ke papa a ke hookapua nei mana ia Mahina-
li a me Kanaha, aole o lana kuleana i ka
aina o HEEA KALIPEPEHU mai keia aku,
se hookaa'ole ia ma dala auhau aina, a e
kukulu hoi i hale no lina o ka aina, a me
na mea a pau. Ina e hookaa ia kela mau
kuhan, e aku pu i na lilo o keia hoolaha.

HEEA KALIPEPEHU, Luna Kula.
S. W. K. KAMA, Kakanolelo.
feb 3-imo wkly

Honolulu, Jan. 18, 1893.

C. T. AKANA. TELA LOLE NOEAU.

Helu 324 Alanui Nuuanu

UA HIKI ke Hanaiia na Lole o na
ano Kulana Maikai Loa a me
ka Nani i oi aku i ko naau
wahi e ae.

HE POOKELA NA PAIKINI.

E kipa mai a e ike pono i ka
iini a loko e kinikohu ai ka manao
mamua o ka hele ana aku i na hale
e ae. nov.25th

Laau Hooapai Keiki

Kauka Apana!

I NA MAKAMAKA i hoonele
ia i ke KEIKI ole, ka waiwai
makamae hoi o keia ola ana, he
eha makahiki o ko'u noho ana
me ka'u kane, aole nae i loa ka
maua keiki. A ma o ko'u ike
ana i ka hoolaha a KAUKA
APANA, no kana LAU HOO-
HAPAI KEIKI, na hele au a
hookaa'ole i ko'u makemake ia
Kauka Apana no kana Lona
Hooapai Keiki, na haawi mai la
ou ia'u i na lala. Ua hookaa
ko'u makemake mamua o kuu
hapai ana a hanau, a eia oia ke
ola nei i keia manawa. He nui
a lehulehu loa ka poe i ai i keia
lala, a ua loa ka lakou mau
keiki.

Ke kono aku nei au ia
oukou e o'u mau hoi o ka aina
kula'iwi, e hele ia Kauka Apana
ma Alanui Maunakea, no kana
LAU HOOHAPAI KEIKI kau
lala loa.

MRS. KAUHANE,
Alanui Puowaina, Dec. 12, 1893.
jan 13-1m.

HOOLAHA I KE AKEA.

E na Hoa'loha a me na Maka-
maka maikai, e noho ana ma na
moku-puni o ko Hawaii Paaina,
mai na kane, wahine a me ua keiki
i loaa ia i na hoopilihua a ka mai
a me ka ehaeha i ko oukou kino.
Ke kono ia aku nei oukou e hele
mai ma ko'u keena ma ke alanui
Kamika a me Hotele, helu 317. I
ka poe i loa ia i na ano mai a pau
ka eha o ke poo, hui ke kino, eha i
ka umauma, a mai wahine, a me
na ano mai e ae ia, pela no hoi me
ka mai hookaa'awale ohana. Ua hiki
loa ia'u ke lapaau i na ano mai a
pau, a me ka hookaa'awale pu ana i
ke kino. Nolaia, e na hoa'loha e
hele mai imua o'u i hiki ai ia'u ke
lapaau aku i ko oukou piikia. He
oluolu ka auhan ma ka'u lawelawe
ana, e ui a e ninau iho i ka poe i
ka poe i kamaaina ia'u, na lakou i
hai mai i ka oiaio, a e hele no hoi
ma ko'u keena i pau si ke kuhihewa,
o ka ole ka lahe pepeiao, alaila
e hele mai a pau loa, i pau i ka
kuhihewa no ia'u, L. Akina Kau-
ka Leong Keng Tong. E au, a e
wiki e na hoa, mai kali a mai nlo-
tohi aku, o ka leo keia o ke ola, e
kahea aku ana ia oukou e na maka
maka maikai, o ka lahe ke ola, a
o ke kuli ka make, e nana podoi
na maka ma ke kahi mauka.

Owau no ka oukou kauwa me ka
haahaa DR. L. AKINA.
Helu 40 me 317 kibi o na huina
o Alanui Kamika me Hotele.
feb 19 1y

HOOLAHA KAI LAWAI

ma Kapalama-Kai. Ua papa loa ia na mea
a pau e hele ana maloko o kela Kai Lawai
a me ka hele ana maluna o ka aina.
AH KWONG.
1m-feb12.

SINGLOY & Co.

HELU 51 & 53, ALANUI MOI, HONOLULU.

KUAI - HOOPAKIKA - NUI!

PAPALE KAPU IAPANA

KAHE KA WAI, KE HELE NEI KA A-LA!

Na Lole Hou mai Enelani mai

Alapia, Papale Kapu Kane ame Wahine, Kamaa Wahine a me
Kane, Kakini Eleele Silika Wahine, Kalakoa, etc.
Makalena ame Kinamu.

Nē Lole Paa kane a me wahine.

Na Kihei Lau Silika mai Kina mai. Na Lei A-i Silika Lau,
Na Silika kua lole wahine, Na Silika o na ano
pau. Na noho ie a me na moena Pake mai
Kina mai, a pela aku.

Na Hae Hawaii o na Ano a pau

He hiki no ke Loa ma keia Hotekuai me ke Kumukuai Haahaa loa.
dec. 2-1f

KUAI HOOPAKIKA NO KEIA MAHINA WALE NO!

Kumukuai Hou o na Papahana

KUAI NUI HOOPHO!

Kuai Awiwi me na Loa Uuku!

Oia ko makou MOTO!

N. S. SACHS,

Helu 520 Alanui Papu, Honolulu.

NA LOLE MAIKAI I OKI IA KE KUMUKUAI!

ILOKO o keia noho'na, na hoemi nui ia ke Kumukuai o na ano lole
a pau, a ke kono ia aku nei ka lehulehu a pau e kipa mai a e
ikemaka no lakou iho.

Na Kalakoa maikai paa, 20 i-a no ke \$1.00.
Na Keokeo laula, 12 i-a no ke \$1.00.
Na Lole Makalena i-a laula, 12 i-a no ke \$1.00.
Kinamu, 10 i-a no ke \$1.00.

Kumukuai Emi Loa o na Lole Keokeo.

Lole keokeo kakan, a pela aku, \$2 i-a no \$1.
" " " " " " 10 i-a no \$1.
" " " " " " 9 i-a no \$1.

Na Lole VITORIA LONA me INIA SIMONA, he haahaa ke kumukuai.
Na Uhimaka o na ano o pau, he 25 keneta pakahi.

Kuai Emi o na KASIMIA Eleele.

Kakimia eleele, i-a palua, 50 keneta no ka i-a.
O ka makou KAKIMIA, 75 keneta no ka i-a, aole ia e loa aku ka mai-
kai, he i-a palua, he huluhulu ke ano, a he ano helo ekahi.
Na KAKINI eleele o na Lede, he 25 keneta o ka paa.
Kamalii o na ano a pau, he 25 keneta no ka paa.

Paleili o na Lede.

Na lole MUMMU, he 35 keneta pakahi, a he 3 no \$1.
Na Pale-koki, he 50 keneta pakahi.
Palemai puhaka, he 10 kent. 20 a me 25 keneta.
i pale a pale ole ia, o ke ano hou loa, a he haahaa loa ke kumukuai

Kuka Kamalii Emi loa,

Na Papale Kamalii me Lede,

Na Papale poepoe o na Lede, \$1 a pii aku.
Na Papale i pale nani ia me ka ribine, hulu, a me na lala pua he \$2.50
a pii aku.
Papale Kamalii hele kula, 20 keneta wale no.

N. S. Sachs,

No 520, ALANUI PAPU, Honolulu.